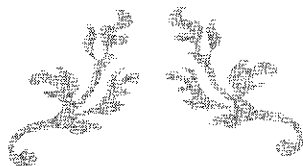

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“ село ТЪРНАВА

УТВЪРЖДАВАМ:.....
ЦВЕТЕЛИНА ТЕОДОСИЕВА, ДИРЕКТОР
Заповед № 31 от 15.09.2021 г.

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

на Основно училище „ Христо Ботев“ – село
Търнава

Приет на заседание на Педагогическия съвет с Протокол №8 от 02.09.2016 г

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият кодекс на ръководството, учителите, служителите и работниците в ОУ „Христо Ботев“ с. Търнава, определя правилата за поведение за формиране на организационна култура, спомагаща за утвърждаване на доброто име на заведението в образователното пространство и повишаване общественото доверие в професионализма и морала на неговите служители.

Цели на училищния етичен кодекс:

- Да представи основните принципи и ценности, които служителите в училището трябва да **познават** и **прилагат** в практиката си.
- Да утвърди волята на училищната образователна общност за морални и етични взаимоотношения.
- Да насочи поведението и подпомогне служителят в училището в решаването на етични дилеми в своята практика.
- Да очертаят моралните отговорности на служителите в училището към учениците, към семейството, към колегите си и към останалите училищни служители, към обществото.

■ Раздел I ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

■ Раздел II МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО

■ Раздел III МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

■ Раздел IV МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ КОЛЕГИТЕ

■ Раздел V МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

■ Раздел VI ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

■ Раздел VII КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

■ Раздел VIII РОДИТЕЛИ

■ Раздел IX УЧЕНИЦИ

■ Раздел X УЧИЛИЩНА КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

■ ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Раздел I ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Служителите в ОУ „Христо Ботев” – с. Търнава изпълняват своите функции като се ръководят от основните ценности и принципи:

Чл. 1. Детството е изключително важен период от живота на човека.

Чл. 2. Семейството с най- естествената среда за развитието на детето.

Чл. 3. Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.

Чл. 4. На всяко дете е гарантирано правото на:

- свобода на изразяване на мнение;
- свобода на мисълта, съвестта и религията;
- формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно.

Чл. 5. Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващи неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.

Чл. 6. Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл. 7. Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

Чл. 8. Всяко дете има право във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите му.

Чл. 9. Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл. 10. Децата с изявени дарби се ползват от специални мерки за закрила.

Чл. 11. Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

Раздел II МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО

Чл. 12. Да основаваме практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

Чл. 13. Да разбираме и уважаваме уникалността на всяко дете.

Чл. 14. Да се съобразяваме със специфичната уязвимост на всяко дете.

Чл. 15. Да създаваме безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

Чл. 16. Да подкрепяме правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл. 17. Да работим в най-добрия интерес на детето.

Чл. 18. Да осигуряваме на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл. 19. Да не участваме в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.

Чл. 20. Да не участваме в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите им.

Чл. 21. Да познаваме симптомите на насилие над дете - физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване. Да познаваме и спазваме законите и процедурите, защитаващи детето от насилие.

Чл. 22. При съмнение за малтретиране да уведомяваме органите за закрила на детето и да следим дали са предприети необходимите мерки.

Чл. 23. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, да му окажем пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл. 24. Когато ни станат известни действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, ние имаме моралната и законова отговорност да информираме органите по закрила на детето.

Раздел III МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл. 25. Наша първостепенна отговорност е да подпомогнем семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

Чл. 26. Да зачитаме достойнството на всяко семейство както и неговите култура, обичаи, език и убеждения.

Чл. 27. Да уважаваме ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.

Чл. 28. Да информираме семейството за всички решения, отнасящи се до детето, и когато е подходящо, да го включваме във вземането на такива решения.

Чл. 29. Да зачитаме правото на семейството да бъде информирано за начина, по който работим с детето му.

Чл. 30. Да информираме родителите за изследователските проекти, включващи техните деца и да се стремим да им даваме възможност да упражняват правото си да

откажат участието, без да изпитват чувство за вина. Да не позволяваме и да не участваме в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето

Чл. 31. Да не използваме нашите отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не влизаме в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата ни с детето.

Чл. 32. Да осигуряваме конфиденциалност на информация и да зачитаме правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато имаме основания да считаме, че благополучието на детето е в риск.

Чл. 33. Ангажираме се с разработването на правила за опазване поверителността на информацията, които да бъдат достъпни и задължителни за целия персонал и семействата. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл. 34. В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството, ще работим открито, споделяйки наблюденията си за детето, за да помогнем на всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно ще се въздържаме от вземане на страна в конфликта

Раздел IV МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ КОЛЕГИТЕ

Чл. 35. Да изграждаме и поддържаме отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл. 36. Да обменяме информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

Чл. 37. Да работим за утвърждаване собствения и на колегите си авторитет, като се въздържаме от действия, които биха уронили престижа на професията и/или училището, и да проявяваме нетърпимост към подобни прояви.

Раздел V МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл. 38. Да предоставяме висококачествени програми и услуги. Да не предлагаме услуги, за които не притежаваме компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.

Чл. 39. Да работим за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

Чл. 40. Да работим за подобряване на сътрудничеството между организациите както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл. 41. Да съдействаме за повишаване степента на разбираме на децата и техните нужди от обществото.

Чл. 42. Да работим за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл. 43. Да работим за подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

Раздел VI ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 44. Служителят не трябва да иска, приема или разпределя подаръци, дарения, хонорари, услуги или други облаги за себе си или семейството си, за близки или колеги, които могат да доведат до пристрастност или да окажат влияние върху изпълнението на служебните му задължения, преценката или функцията му, или да бъдат възнаграждение за това.

Чл. 45. Служителят трябва да ползва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и да информира своевременно УР при загуба или повреда.

Чл. 46. В изпълнение на заеманата длъжност служителят се стреми максимално ефективно, компетентно и икономично да разходва средствата, услугите и финансовите източници, които са му поверени.

Чл. 47. Служителят трябва да извършва необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която е отговорен или му е известна.

Чл. 48. Бившият служител не трябва да използва или да разкрива поверителна информация, получена от него по време на службата му, освен ако законно е упълномощен да го прави.

Чл. 49. Бившият служител трябва да се въздържа от коментари или действия, които биха причинили вреда или загуба на доверие в образователната система, към училището или към когото и да е от служителите в системата.

Раздел VII КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 50. Конфликтът на интереси възниква, когато служителят има личен интерес, който му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решение или изпълнение на служебното задължение.

/1/Служителят може да извършва образователни услуги на ученици, които се обучават или ще полагат изпит в училището, в което преподава, след като декларира своята дейност пред директора.

/2/Служителят не може да използва служебното си положение за лично или семейно облагодетелстване, давайки платени уроци по привуда.

/3/Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При възникването на такъв конфликт той е длъжен да уведоми веднага ръководителя си.

/4/Служителят не трябва да допуска възможност друг колега да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

РАЗДЕЛ VIII РОДИТЕЛИ

Чл. 51. Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и училището се осъществяват чрез индивидуални консултации, родителски срещи, обучения, както и всеки път, когато конкретна ситуация или поведение на детето или ученика го прави необходимо.

Чл. 52. Родителите имат следните права:

1. периодично и своевременно да получават информация за успеха и развитието на децата им в образователния процес, за спазването на правилата в училището и за приобщаването им към общността;

2. да се срещат с ръководството на детската градина или училището, с класния ръководител, с учителите и с другите педагогически специалисти в определеното приемно време или в друго удобно за двете страни време;

4. да присъстват и при желание от тяхна страна да бъдат изслушвани, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на детето или ученика;

5. най-малко веднъж годишно да получават информация, подкрепа и консултиране по въпроси, свързани с образованието, с кариерното ориентиране и с личностното развитие на децата им;

7. да изразяват мнение и да правят предложения за развитие на училището .

Чл. 153. Родителите имат следните задължения:

3. редовно да се осведомяват за своите деца относно приобщаването им в училищната среда, успеха и развитието им в образованието и спазването на училищните правила;

4. да спазват правилника за дейността на училището и да съдействат за спазването му от страна на детето и ученика;

5. да участват в процеса на изграждане на навици за самоподготовка у своите деца като част от изграждането на умения за учене през целия живот;

7. да се явяват в училището след покана от учител, директор или друг педагогически специалист в подходящо за двете страни време за обсъждане на въпроси, свързани с техните деца.

8. Родителите дължат уважение на учителите и служителите в училището, както и към всички ученици и родители – членове на училищната общност.

РАЗДЕЛ IX УЧЕНИЦИ

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Чл. 53. Учениците в училището се възпитават и обучават при условия, които гарантират

- Равни възможности за духовно и физическо развитие;
- Зачитане на достойнството, правата и свободите им;

- Приобщаване към местните и национални традиции, към моралните и културни ценности;

Чл. 54. Учениците участват активно като партньори в училищното обучение и възпитание, играят важна роля за постигане на целите и задачите на учебно-възпитателния процес.

ПРАВА:

Чл. 55. Учениците имат право:

- Да се обучават и възпитават в здравословна и сигурна среда;
- Да бъдат зачитани като активни участници в образователния процес;
- Да избират училището, профила на обучение, предмети или модули, предложени от училището за изучаване в избираемите и във факултативните учебни часове;
- да получават обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
- да участват в проектни дейности;
- Да участват по свой избор в организирани от училището извънкласни и извънучилищни дейности;
- Да получават от учителите и училищното ръководство информация, свързана с тяхното обучение и самостоятелна подготовка;
- Да получават индивидуална помощ от учителите;
- Да бъдат зачитавани от училището при накръняване на личното им достойнство и когато са нарушени или застрашени човешките им права;
- Да дават мнения и предложения пред учителите, класния ръководител и училищното ръководство по отношение организацията и провеждането на учебно-възпитателната работа;
- Да използват безплатно материално-техническата база на училището за развитие на интересите и способностите си по ред, определен от директора;
- Да се ползват от формите за насърчаване на равния достъп до образование;
- Да избират и да бъдат избирани в ученическия съвет на класа и ученическия съвет на училището;
- Да бъдат поощрявани с морални, а по възможност и с материални награди за високи постижения в УВР;
- Да участват, включително с присъствието на родител, при решаване на въпроси, засягащи техните права и интереси.
- Като членове на УС да участват в работата на УС при покана;

ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Чл. 56. Учениците имат следните задължения :

- Да не отсъстват от учебни занятия без уважителни причини;
- Да съхраняват авторитета на училището и да допринасят за развитието на добрите му традиции;
- Да зачитат правата, честта и достойнството на другите, както и да не прилагат физическо и психическо насилие;
- Да се явяват в училище с облекло и във вид, които съответстват положението им на ученици и на добрите нрави;
- Да не участват в хазартни игри, да не пушат, да не употребяват алкохол или наркотични средства;
- Да не носят оръжие, както и други предмети, които са източник на повишена опасност;
- Да не използват мобилните си телефони по време на учебните часове.
- Да спазват правилата за поведение в паралелката и в училището;

- Да спазват Правилника за дейността на училището;
- Да не накърняват с поведението си авторитета и достойнството на учителя;
- Да не създават пречки на учителя при изпълнение на служебните му задължения;
- Да посещават редовно учебните занятия;
- Да пазят училищното имущество и спазват хигиената в училищната сграда;

Раздел X

УЧИЛИЩНА КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл. 57. (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към ОУ „Христо Ботев” – с.Търнава се създава Училищна комисия по етика.

(2) Съставът и членовете на Комисията по етика се определя и избира на ПС за срок от три години. Съставът на комисията включва 3-ма членове – двама от педагогическия състав и един от непедагогическия персонал.

(3) Изпълнението на предходната алинея (2) става в срок до един месец след утвърждаването на Етичния кодекс.

Чл. 58. Комисията по етика е задължена веднъж годишно да отчита своята дейност пред ПС на ОУ „Христо Ботев”.

ПРОЦЕДУРА ПРЕД КОМИСИЯТА ПО ЕТИКА

Чл.59.(1).Депозиране на жалба за нарушаване на Етичния кодекс. Когато в Комисията по етика се получи жалба за нарушаване на Етичния кодекс,тя следва да се увери,че има достатъчно информация,която дава възможност да бъде разгледано оплакването.

(2).Жалбата следва да съдържа:

- 1.Данни за лицето,което подава оплакването.
- 2.Данни за служителя,който е нарушил Кодекса.
- 3.Кратко изложение на действието(бездействието),по възможност с доказателство в подкрепа на това.

(3).На първото си заседание след получаване на оплакването Комисията по етика разглежда същото и излиза с решение дали да започне разследване и дали жалбата отговаря на изискванията,предвидени в настоящия Кодекс. Ако Комисията прецени, че не отговаря на формалните изисквания на Кодекса,тя изпраща писмо на лицето да отстрани нередностите,като посочи определен срок.

Ако не бъдат отстранени нередностите на оплакването,Комисията го оставя без разглеждане.Ако оплакването отговаря на предвидените в Кодекса

изискания, Комисията следва да извърши разследване и да даде становище по него.

(4). Действия на Комисията по етика при разследване:

Изпраща писмо до служителя, посочен в жалбата като нарушител на Кодекса, в което го запознава с полученото оплакване и го поканва в срок от 14 дни да представи писмен отговор, заедно с доказателствата, на които се позовава.

В случай, че служителят признае, че е действал в нарушение на Кодекса, се изготвя предложение за мерки, които ще бъдат взети за отстраняване на нарушението.

В случай, че обвиненията са отхвърлени, причините за отхвърлянето трябва да бъдат ясно представени.

(5). Предложение за наказание.

Когато Комисията констатира извършването от страна на служителя на груби нарушения на Кодекса, тя представя становище на Директора, в което излиза с предложение нарушителят да бъде санкциониран. В становището се посочват обстойно мотивите на Комисията и нарушенията, които е извършил съответният служител.

ПРОЦЕДУРА ЗА ДЕЙСТВИЯ НА ДИРЕКТОРА

Чл. 60. След получаване на становището на Комисията по етика директорът се запознава със случая, като взема предвид всички факти и обстоятелства и след преценка за наличие на нарушение, може да реши:

- да поиска от служителя да отстрани нарушението;
- да поиска гаранции от служителя по отношение на бъдещо поведение;
- да наложи дисциплинарно наказание, съгласно Кодекса на труда.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Настоящият Етичен кодекс е съобразен с нормите на ЗПУО, както и с вътрешните актове на учебното заведение. Същият влиза в сила от 1.VIII.2016 г. и е задължителен за всички работещи в учебното заведение.

Всички новопостъпили в учебното заведение се запознават с настоящия кодекс лично, срещу подпис.

2. Отклоненията от нормите на настоящия кодекс водят до дисциплинарни санкции, предвидени в законодателството на Република България.

3. Настоящият етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснатото развитие и обогатяване, в съответствие с промените в нормативната база и очакванията на обществото.

Септември, 2016 година

ИЗМЕНЕНИЕ В ЕТИЧНИЯ КОДЕКС КЪМ 23.02.2018 г:

Чл. 24 от Раздел II се изменя така:

Чл. 24. Когато ни стане известно, че дете се нуждае от закрила, сме длъжни незабавно да уведомим Дирекция „Социално подпомагане“, Държавна агенция за закрила на детето или Министерство на вътрешните работи. Това задължение изпълняваме дори тогава, когато получената информация е обвързана с професионална тайна.

Февруари, 2018 година

Запознат с документа:.....

/трите имена, подпис/

Дата:.....